

פרשת מצורע

תשובות לחידות:

- כזית מן הבגד המנוגע או שלש על שלש מטמא. [רמב"ם טומאת צרעת 13]
- איבעל' דלא איפשטא במועד קטן אי מצורע מניח תפילין.

[הזוכים בתשובה: ר' א. כרמל ר' ש.י. לוינגר]

חידת השבוע:

- מי טומאתו יותר חמורה זב או מצורע?
- מה הדין בצפור החיה, האים נאסרה בהנאה לפני השילוח?

זאת תורת הצרעת

התורה מקדישה 116 פסוקים [צא וחשוב כל פרשת תזריע] חוץ 8 פסוקים ראשונים] ויותר מחצי פרשת מצורע] לפרט בפירוט רב כל "הלכות נגעים" וכן בתורה שבע"פ יש 14 פרקים במשנה ו 9 פרקים בתוספתא בעניין שלא מצינו שהיה "נוגע למעשה" בזמן המשנה [כלומר לא מצינו איד שר"מ או ר"ש אמר לאחד שבגדיו או ביתו טמא, והלה הלך ושרפו או נתצו--אף דפשיטא שנוהג אף בזה"ז ואף בחו"ל, לבר מנגעי בתים שנוהג דוקא בא"י ואפי' בזה"ז, ומובן שאף הצפרים יכולים לעשות בזמן הזה כדי לטהר בית המנוגע. ואדם המוחלט יכולים לטהרו ע"י גילוח וצפרים, ואחר 7 יום מותר [אחר הערב שמש] מותר אף בתרומה--אך כמובן שאינו יכול להביא קרבנות להתירו בקודש--אך גם יולדת בזה"ז יש לה בעייה הלז] עד שבא הכתוב לעשות כעין "סיום גדול" לכל "מסכתת נגעים" בפסוקים של 54-57.

להראות contrast, נביא עניינא דיומא, והיא "הלכות פסח". כל הלכות פסח נכללים בפרשת בא 27 פסוקים [בערך] עיי"ש. [נכון שנאמרה ונשנית עוד פעמים [כמה?]] נמצא מה שיש לנו 50 סימנים בשולחן ערוך ו120 דפי גמרא, הספיקה תורה שבכתב לכתוב במעט פסוקים. ואין כאן "חסל סידור פסח..." כמו שיש בתורה עצמה "חסל סידור נגעים" [54-57] גם הלכות שבת כבר אמרו חז"ל כהררים התלויים בשערה. שיש מקרא מועט והלכות [תורה שבע"פ] מרובה [חגיגה 10]. מעניין לדעת שפרשה הכי-ארוכה [חוץ מתורת צרעת] היא פרשת טמאים [47-11:1] והיא בת 47 פסוקים לבד... כלומר פחות ממחצה של צרעת!

פרשה היחידה שארוכה מזה של צרעת, הלא היא פרשת הקרבנות, שנמשכת מתחילת פרשת ויקרא עד אמצע צו גם שם יש כעין "סיום" זאת התורה לעולה למנחה וכו' 170 פסוקים! וכבר רמזו חז"ל הדינין והעבודות...יש להם על מה שיסמוכו. כלומר יש במקרא, הרבה פסוקים לפרש ולבאר היטב כל דיניהם.

מה כוונתנו בכל זה? אפשר להוכיח [וכן שמעתי מר' אביגדור מילר זצ"ל] שבכל מקום שיש אריכות בתורה שבכתב, זה מראה "חביבות יתירה" שיש להקב"ה לדבר בעניין הלז. ובניין אב לכולם פרשת נשיאים דתני ביה קרא תריסר זימני. וכן שיחת עבדי אבות בפרשת חיי, שהתורה חוזרת ומספרת כל סיפור של אליעזר. והנה בפרשת קרבנות, הדבר מובן היטב. מכיון שעבודה חשובה מאד בעיני המקום [ואף פרשת מלואים נאמרה ונשנית תצווה וצו וכן כל פרטי מלאכת המשכן באריכות רב תרומה תצווה ויקהל פקודין] ואף שכיום הזה אין לנו עבודה, וקשה מאד עלינו להבין מה זה ועל מה זה, אבל מהרה יבנה בית המקדש וניזכה לדעת מהות העבודה, אשר היא משלשה עמודי העולם [תורה עבודה גמילות חסדים] אבל בזמן הזה יש לנו תפילה אשר היא כעין "ממלא מקום" [כלבנה בפני החמה] לעבודת הקרבנות.

כבר הוכיחו חכמי הפשט האחרונים שאין לנגעים המוזכרים בפרשתנו שום הסבר הגיוני וטבעי. [וראי' הכי גדולה: השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות, ככל אשר יורו אתכם הכהנים וכו' וסמך ליה מריים, פשוט מאד שצרעת מרים בא אך ורק על שדיברה במשה. ויורו אתכם כהנים לוויים אינו מוזכר רק כשמדברים אודות complicated הלכות שצריך "רב ומו"צ" לפסוק ולא כשצריך "רופא"] וכולו מבוסס על הנהגה נסיית, שהיה אמור להתגשם ולהתמשש אך ורק בזמן שעם ישראל נוהגים באופן הכי-מעולה ומשופר, וכל גורלם ומצבם מונהג בהנהגה על-נסיית [כעין שהיה בזמן יהושע ושמואל] ואין הנגעים איזה disease או infection רק היא direct result מהנהגה בלתי רצויה המשתייכת לדיבור שלילי שגורם איבה והפרדה ושנאה כבושה, בין איש ואחיו. הנקרא בלשון חכמינו ז"ל לשון הרע ובלשון ארמי "לישנא בישא".

יש שתמהו על החפץ חיים זצ"ל שחיבר "ספר שלם" על "הלכות לשון הרע" למה אין ספר על הלכות גאווה, כעס, אכילה יתירה, אונאת דברים, חנופה, שקר וכו' אך הדבר פשוט שהוא ז"ל דרך בדרך של חכמי הש"ס. כי אך ורק בלישנא בישא מצינו "הלכות" בגמרא. כגון היכי דמי לישנא בישא [ל"ב] [בערכין] כל מילתא דמיתאמרא באפי תלתא לית בה משום ל"ב [בבא בתרא וערכין] גם מצינו תנאים שהוכיחו זה את זה שיש בזה משום ל"ב [עיי' פרק גט פשוט] גם הר"ף הביאו ב"הלכותיו" [עיי' פרק במה מדליקין] אלמא שיש לראותו לא רק כמדה טובה או עצה טובה, רק כמו שיש הלכות טריפות, יש הלכות לישנא בישא. הבעייה הגדולה, היא, איך לתרגם ההלכות המוזכרות, לחיי יום יומיים שלנו, ולשפה של בן זמננו. וכבר נתמלאה הגליון ועוד נשוב לנושא הלז בס"ד בל"ן

מדברים ארמית: איתרע לה רובא/ שכיב מרע : הרוב נחלש/ a weakened person about to die